



KONSERWACJA WITRAŻY  
REKONSTRUKCJA WITRAŻY  
PROJEKTOWANIE WITRAŻY  
REALIZACJA WITRAŻY

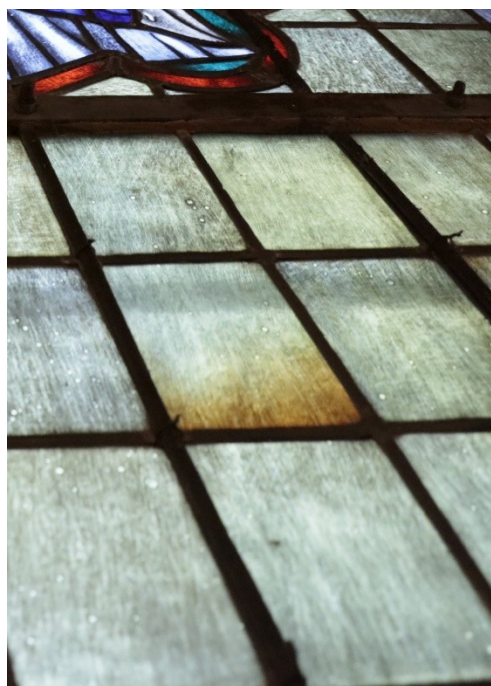
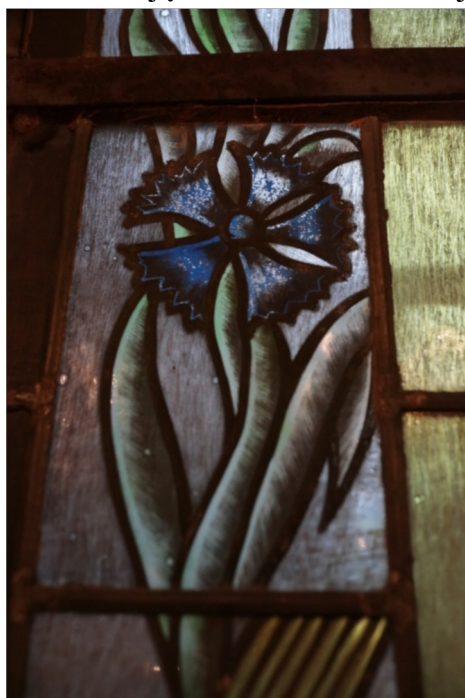
NR DYPLOMU UMK 1264

PRACOWNIA ARTYSTYCZNO  
-KONSERWATORSKA  
WOJCIECH KOZIOŁ  
UL. RABIAŃSKĄ 24  
87-100 TORUŃ  
NIP 8791496070

EMAIL INFO@WOJCIECHKOZIOL.ART  
TEL. 507195703

## **STAN ZACHOWANIA WITRAŻY W W KOŚCIELE RZYMSKOKATOLICKI M PW. NAWIEDZENIA NMP W JASTRZĘBIU K/ BRODNICY ORAZ PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH.**

Witraże w omawianym obiekcie powstały w 1964 r. w pracowni Stanisława Powalisza z Poznania. Są malowane farbami ceramicznymi i emaliami wypalane w temperaturze ok. 550-650 st. C. Są plastycznie wysokiej jakości, chociaż technologicznie wystąpiły z czasem zniszczenia fragmentów farb ceramicznych. W tych partiach farba się pudruje i wymaga natychmiastowego działania zabezpieczającego. Powierzchnia witraży jest bardzo mocno zabrudzona, stwarzając warunki do kumulacji wilgoci i korozji szkła i farb ceramicznych.



W niektórych partiach farba się pudruje, rdza z elementów stalowych pokryła powierzchnię szkła

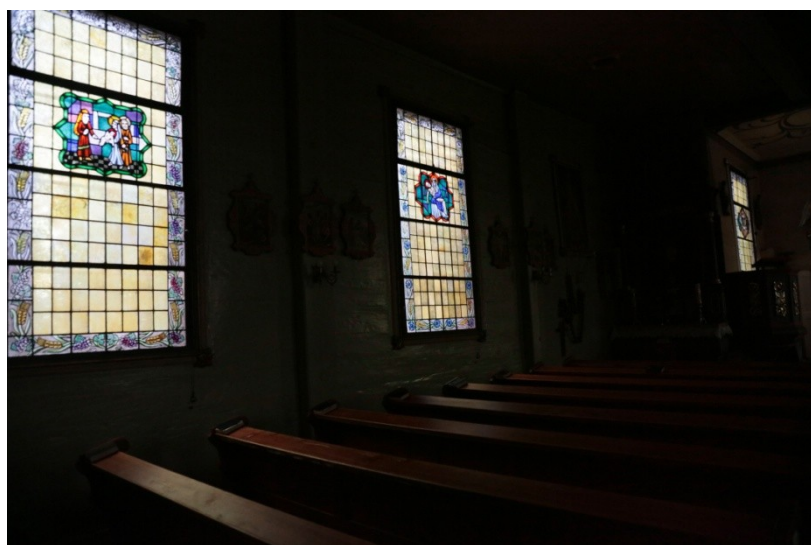
Ołów po kilkudziesięciu latach stracił swoje właściwości mechaniczne, rozchodzi się i rwie, luty pękają. Wymaga wymiany. Ramy stalowe dobrze wykonane, są w stanie momentami

zaawansowanej korozji, kit szklarski pod płaskownikami jest kruchy i miejscami z ubytkami . Należy podjąć niezwłocznie prace konserwatorskie i zabezpieczające.

Należy stwierdzić, że witraże wraz z armaturą stalową wymagają niezwłocznej interwencji konserwatorskiej, która zapewni dobry stan obu tych elementów na dziesięciolecie. Zewnętrzne tafle szkła mające zabezpieczać witraże i stanowić termoizolację kościoła w praktyce są bezużyteczne. Kościół drewniany o stosunkowo cienkich ścianach nie jest dobrym izolatorem. Według oceny księdza proboszcza latem jest wewnątrz gorąco, zimą zimno bez względu na oszklenia okien; ciepło przenika przez ściany. A same tafle naruszają oryginalny charakter architektury drewnianej. W związku z tym należałoby usunąć tafle szkła a witraże zabezpieczyć mało ingerującymi w architekturę siatkami stalowymi.



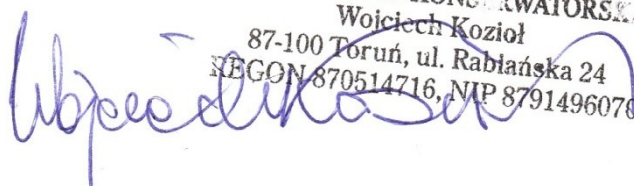
Widok okien od zewnątrz.



Widok okien od strony wewnętrznej.

Jak już wspomniano witraże, jak i stolarkę stalową należy poddać pracom konserwatorskim. Witraże zostaną wymontowane, bez demontażu zewnętrznego oszklenia. Powierzchnia szkła zostanie poddana kąpielom w mydłach obojętnych (niejonowych), następnie kwatery witrażowe zostaną poddane oględzinom pod kątem wytrzymałości ołowiu i jego stanu. W miarę możliwości dokonane zostaną naprawy ołowiu oraz wzmocnienie lutów. Jeśli ołów wykáže słabe właściwości mechaniczne, zostanie wymieniony na taki sam profil. Powierzchnia szkła zostanie oczyszczona, ubytki uzupełnione, warstwa malarska uzupełniona. Powierzchnia szkła zostanie zabezpieczona żywicą syntetyczną, odwracalną, paraloidem B-72 przed wpływem czynników atmosferycznych. Zewnętrzne tafle szkła zostaną usunięte i elementy stalowe zostaną oczyszczone i zabezpieczone przed korozją oraz pomalowane farbą ochronną. W celu uniknięcia korodowania stalowych wiatrownic i wzmocnieniu powierzchni witraży przed ciśnieniami między wewnątrz i zewnątrz kościoła oraz wiatrami zostaną zamontowane wiatrownice mosiężne o przekroju prostokątnym 4/7 mm, przylutowane do siatki ołowianej. Po zamontowaniu witraży zamontowana zostanie siatka stalowa dla zabezpieczenia powierzchni witraży przed urazami mechanicznymi.

PRACOWNIA  
ARTYSTYCZNO-KONSERWATORSKA  
Wojciech Koziół  
87-100 Toruń, ul. Rabskańska 24  
REGON 870514716, NIP 8791496070



Toruń, 12.07.2024 r.